

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Markéta Bednarzová. Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785, financovaného z ESF a státního rozpočtu ČR. Provozováno Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.

Pracovní list: R.U.R.

HELENA

Slyšíš? Ptáci zpívají. Ach, Prime, já bych chtěla být ptákem!

PRIMUS

Čím?

HELENA

Já nevím, Prime. Mně je tak divně, já nevím, co to je: jsem jako pošetilá, ztratila jsem hlavu, bolí mě tělo, srdce, všechno bolí – A co se ti mně stalo, ach, to ti neřeknu. Prime, já musím, myslím, umřít!

PRIMUS

Není ti někdy, řekni, Heleno, jako by bylo lépe umřít? Víš, snad jenom spíme. Včera ve spaní jsem zas mluvil s tebou.

HELENA

Ve spaní?

PRIMUS

To nikdo neví. Já sám jsem tomu nerozuměl, a přece vím, že jsem nikdy nemluvil nic krásnějšího. Jak to bylo a kde, nevím. Když jsem se tě dotkl, mohl jsem umřít. I místo bylo jiné než všechno, co kdo na světě viděl.

HELENA

Já jsem ti našla místo, Prime, to se podivíš. Bydleli tam lidé, ale teď to zarostlo a jakživ tam nikdo nepřijde. Jakživ nikdo, jenom já.

PRIMUS

Co tam je?

HELENA

Nic, domek a zahrada. A dva psi. Kdybys viděl, jak mně lížou ruce, a jejich štěňata, ach, Prime, nic snad není krásnějšího! Vezmeš je na klín a chováš a pak už nemyslíš na nic a nestaráš se o nic, až slunce zapadne; když potom vstaneš, je ti, jako bys udělal stokrát víc než mnoho práce. Ne, jistě, já nejsem k ničemu; každý říká, že nejsem k žádné práci. Já nevím, jaká jsem.

PRIMUS

Jsi krásná.

HELENA

Já? Jdi, Prime, co jsi to řekl?

PRIMUS

Věř mně, Heleno, já jsem silnější než všichni Roboti.

HELENA

před zrcadlem Já že jsem krásná? Ach, ty hrrozné vlasy kdybych si do nich mohla něco dát! Víš, tam v zahradě si vždycky dám do vlasů květiny, ale není tam ani zrcadla, ani nikdo – nakloní se k zrcadlu. Ty že jsi krásná? Proč krásná? Jsou krásné vlasy, které tě jenom tíží? Jsou krásné oči, které zavíráš? Jsou krásné rty, do kterých se jen koušeš, aby to bolelo? Co je to, nač je to, být krásná?

(ČAPEK, Karel. R.U.R. Praha: Československý spisovatel, 1966. s. 96 – 98)

Interpretace ukázky:

1. Kdo jsou Primus a Helena?

2. Jakou roli zde mají jejich jména? Vysvětlete jejich význam.

3. Jaký je mezi nimi vztah?
4. Popište změnu, která s roboty nastala, uvážíme-li, že původně to byli jen inteligentní stroje.
5. Jak Helena reaguje na psy? Co při setkání s nimi pociťuje?
6. Jak byste charakterizovali Heleninu sebereflexi?
7. Uveďte projevy lásky (zamilovanosti), které jsou z ukázky patrné.

R.U.R.:

1. Co znamená zkratka R.U.R.?
2. Charakterizujte závěr díla.
3. Kdo vytvořil roboty a co s tím člověk stalo?
4. Čím se autor inspiroval?
5. Kdo vytvořil slovo robot?
6. *R.U.R.* je alegorie. Vysvětlete tento pojem.
7. Karel Čapek byl dramatik i prozaik. Jmenujte alespoň po jednom dalším díle z obou těchto žánrů.
8. Autor je také považován za předchůdce české sci-fi. Vysvětlete tento pojem a uveďte alespoň jedno dílo, které můžeme do sci-fi zařadit.
9. Vysvětlete, co znamená noetická trilogie a jmenujte ji.
10. Určete, zda následující informace o Karlu Čapkovi jsou pravdivé či ne.
  - a) Karel Čapek aktivně vystupoval proti fašismu.
  - b) Po Mnichovské dohodě emigroval do Anglie.
  - c) Pracoval v redakci Národních listů a Lidových novin.
  - d) Napsal i cestopisy, např. Anglické listy nebo Francouzské listy.
  - e) Oženil se s Olgou Scheinpflugovou.
11. Se svým bratrem vytvořili společné dílo. Jmenujte jej a stručně jej charakterizujte.